

Masterproef II – draaiboek studenten

I. Objectieven

De masterproef beslaat 18 ECTS, of 30% van de 60 credits van je laatste masterjaar. Dit betekent dat je er voortdurend anderhalve dag per week mee moet bezig zijn. Door de deadline (30 mei) zal dit in de praktijk meer zijn (officieel wordt dit geschat op 540 uur 'zelfwerk- en studie'.

De OO-fiche bepaalt de volgende leerresultaten, die je bereikt door je eigen inspanning, met de coaching die je promotor uitvoert:¹

- De studenten hebben gespecialiseerde kennis binnen een of meer rechtsdomeinen: burgerlijk- en procesrecht, criminologie, economisch recht, internationaal en Europees recht, fiscaal recht, publiek recht, sociaal recht en/of strafrecht.
- Zij kunnen onafhankelijk en kritisch denken en ageren, alsook zelfstandig leren en werken.
- De studenten beheersen met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek in hun discipline, het denkproces van kwalificatie, interpretatie en afweging, en zijn vertrouwd met de principes van de argumentatieleer. Zij kunnen een juridisch onderwerp zelfstandig en wetenschappelijk behandelen en uitdiepen.
- Tevens hebben zij blijk van een analytisch, synthetisch en probleemoplossend vermogen op academisch niveau.
- De studenten kunnen hun onderzoeksresultaten aan leken en vakgenoten meedelen, waarbij zij hun standpunten duidelijk verwoorden en in discussie durven treden. Zij kunnen hierbij logisch en correct juridisch argumenteren en hun standpunt verdedigen.
- De studenten kunnen bronnen in het Frans raadplegen, en kunnen uiteenzettingen in die taal volgen, begrijpen en samenvatten.
- De studenten zijn tevens vertrouwd met de vaardigheden en technieken die vereist zijn om juridische teksten, gelet op hun doelstellingen, duidelijk en in een samenhangende opbouw op te stellen, en kunnen zich daar kritisch tegenover stellen. Zij geven het resultaat van hun onderzoek weer in een duidelijk, logisch en samenhangend opgebouwd schriftelijk verslag weer.

De masterproef vormt de bekroning van je opleiding als jurist. Het schriftelijke resultaat dat je produceert, moet toelaten om in te schatten in welke mate je autonoom een onderwerp kan uitspitten en weergeven. Je kan de academische graad van Master in de Rechten niet behalen zonder masterproef. We verwachten dat je hierin het beste van jezelf legt.

¹ Zie [CaLi](#).

II. Evaluatie

A. Criteria

De evaluatiecriteria voor de masterproef zijn bepaald in de OO-fiche. De promotor en commissaris die je masterproef evalueren, zullen dit raamwerk strikt toepassen. Je moet voor de masterproef slagen, of je kan je diploma niet behalen. Het is van het grootste belang om de volgende aspecten kritisch af te toetsen voor je indient.

1. De probleemstelling of onderzoeksvraag;

- De student slaagt erin om op een duidelijke wijze de probleemstelling te formuleren.
- De student slaagt erin om een duidelijke onderzoeksvraag of vragen te formuleren.
- De student verantwoordt de relevantie van de onderzoeksvraag of probleemstelling.
- De student hanteert een relevante onderzoeksbenadering.

2. literatuurstudie en bronnenonderzoek;

- De student slaagt erin om op een doelgerichte manier een overzicht te geven van de primaire en secundaire bronnen die relevant zijn voor het onderzoek.
- De student slaagt erin het onderzoek te plaatsen binnen de relevante rechtsbronnen.
- De student slaagt erin om een geïntegreerde analyse van de relevante rechtsbronnen te schrijven (geen opsomming van auteurs of arresten).
- De student slaagt erin, voor zover relevant voor het onderwerp, zowel lokale als Europese, buitenlandse en internationale rechtsbronnen te verwerken.

3. Inhoud;

- De student slaagt erin om de inzichten van het onderzoek te toetsen aan de onderzoeksvraag/probleemstelling.
- De student slaagt erin om op onafhankelijke en zelfstandige wijze een standpunt in te nemen binnen het academisch/juridisch debat en dit standpunt afdoend te kunnen verantwoorden.
- De student toont aan een doorgedreven kennis en inzicht te hebben verworven in het domein van zijn/haar onderzoek.

4. Schriftelijke weergave van onderzoeksresultaten;

- De student slaagt erin om de vraagstelling te beantwoorden.
- De student slaagt erin om zijn/haar belangrijkste bevindingen synthetisch samen te brengen.
- De student slaagt erin onderzoeksresultaten te presenteren op basis van regels van argumentatie.
- De student slaagt erin om academische verantwoorde wijze de resultaten voor te stellen.

5. taalgebruik, grammatica, spelling en stijl.

- De student slaagt erin om zijn/haar betoog zorgvuldig en taalkundig correct te verwoorden.
- De student gebruikt een schrijfstijl die gepast is voor een masterproef.
- De student slaagt erin de masterproef professioneel vorm te geven (titelblad, lay-out, huisstijl).
- De student gebruikt een referentiesysteem op een correcte manier (V&A of voor buitenlandse of internationale rechtsbronnen een evenwaardig referentiesysteem, b.v. OSCOLA)

B. Waardenschaal

0-9 "Onvoldoende" De leerdoelen werden niet bereikt. Het werk bereikte niet de vereiste standaard. Oorzaken kunnen onder meer zijn dat het werk geen antwoord biedt op de onderzoeksvraag; dat het is gebaseerd op onvoldoende onderzoek; er zijn substantiële fouten; de argumentatie en analyse is gebrekkig of ontbreekt. De beslissing om een masterproef als onvoldoende te evalueren dient omstandig gemotiveerd te worden.

10-12 "Voldoende" Het werkstuk heeft de vereiste standard bereikt maar slechts met een beperkte of oppervlakkige analyse; reflecteert niet de verschillende meningen en visies in de literatuur; is niet gebaseerd op een omstandig bronnenonderzoek. Er kunnen ook gebreken zijn in de argumentatie, de verwijzingen, de stijl en taal of de bibliografie.

13-14 "Goed" De masterproef omvat een heldere en samenhangende analyse; er is een duidelijke probleemstelling van een juridisch en/of maatschappelijk relevant probleem; er is kritisch begrip van de materie en de onderzoeksmethoden; er is een relevante literatuurstudie uitgevoerd; de masterproef bereikt het vereist niveau wat betreft taal, stijl, presentie en referenties.

15-16 "Zeer goed" De student slaagt er goed in om het onderzoek onafhankelijk te plannen en uit te voeren; de masterproef geeft blijk van een brede en relevante literatuurstudie; de student slaagt erin om relevant concepten en theorieën te betrekken in de analyse; de student slaagt erin om een complex en intelligent betoog te ontwikkelen; er is een geavanceerd inzicht in de relevante bronnen met een relevant balans tussen feitelijke details en de relevante opvattingen. De originele bronnen en de onderliggende veronderstellingen en argumenten worden in vraag gesteld en geëvalueerd; de taal, stijl en referenties zijn correct.

17-20 "Uitmuntend" De student geeft blijk van een grote vaardigheid in het zelfstandig ontwikkelen van een relevante onderzoeksvraag, en de planning en de uitvoering van het onderzoek. De student geeft blijk van een grote vaardigheid in het evalueren van de literatuur en de theorie en slaagt erin om een hierover een zelfstandig oordeel te vellen. De student bereikt een hoog niveau van creativiteit, originaliteit en onafhankelijkheid in zijn/haar denken. De student kan de onderzoeksmethodes kritisch evalueren en kan zelf nieuwe invalshoeken voorstellen. De student geeft blijk van een groot vermogen voor kritische analyse. De masterproef bereikt een zeer hoog niveau wat betreft de taal, stijl, presentatie en referenties.

C. Algemene hulp voor bronnen en taal

(1) Inhoudelijke onlinebronnen

Naast de papieren collectie van de bibliotheek kan je een beroep doen op de databanken waarop de VUB een abonnement heeft. [HeinOnline](#) (Engelstalige tijdschriften, wetgeving en rechtspraak) is een goed voorbeeld. De bibliotheek is ook vaak tijdelijk geabonneerd op databanken van internationale uitgevers zoals Oxford of Cambridge University Press. De actuele lijst van deze bronnen vind je op de website van de bibliotheek.

Je kan deze databanken raadplegen door in te loggen met je VUB-account. Als je hierbij problemen ondervindt, contacteer je [ServiceNow](#), de helpdesk van de IT-dienst.

Ook de Koninklijke Bibliotheek van België (www.kbr.be) biedt lezers via een gratis account toegang aan tot de Franstalige tijdschriftenwebsite CAIRN.info (met o.a. Revue française de droit constitutionnel, Droit & Société, Revue interdisciplinaire d'études juridiques...).

Hou er rekening mee dat steeds meer tijdschriften in open access publiceren, omdat overheden overall in Europa dit opleggen als een verplichting voor het verwerven van externe onderzoeksfinanciering. Je kan via [VUBDOI](#) met de DOI (Digital Object Identifier) van een artikel eenvoudig nagaan of een artikel in een andere versie (bijvoorbeeld in de pre-print of niet definitieve opmaak) beschikbaar is.

Ook institutionele repositories bevatten vaak automatisch in open access gezette publicaties van eigen onderzoekers. Voor de VUB kan je dit nagaan op [VUBIR](#), maar ook andere universiteiten en instellingen zetten wetenschappelijk werk, doctoraten en masterproeven in open access online. Ook websites als [SSRN](#), [ResearchGate](#) en [Academia.edu](#) bevatten gratis toegankelijke wetenschappelijke bijdragen.

Bronnen van voor 1870 vind je in de meeste gevallen integraal in open access via de Europese kruisdatabank [Europeana](#). Boeken van tussen 1870 en 1940 duiken occasioneel ook op via [archive.org](#) of [Gallica](#).

We raden ten stelligste het gebruik van websites af waar je 'illegaal' boeken en tijdschriften kan afhalen, in weerwil van de auteursrechtelijke bescherming van de inhoud.

(2) Woordenboeken

De VUB heeft een abonnement op [Van Dale](#) (Nederlands, maar ook combinaties met andere talen). Als je twijfelt over de spelling van een woord, kan je terecht bij Het Groene Boekje (www.woordenlijst.nl). Ook de [VRT Taal](#)-website bevat veel handige tips over taalgebruik.

Voor het Engels kan je terecht bij [Merriam-Webster](#) (gratis woordenboek en thesaurus). Het prestigieuze Oxford English Dictionary is geïntegreerd in de Van Dale. Een goed juridisch woordenboek is de viertalige "[Le Docte](#)", die je in de bibliotheek vindt.

Als je problemen ondervindt met Academisch Nederlands of juridisch schrijven, kan je geholpen worden door [ACTO](#) (het talentencentrum van de VUB). Je kan altijd zelf een afspraak maken, of worden doorverwezen door je promotor.

(3) Papieren bronnen

Naast de klassieke bibliotheekcatalogus kan je met de VUBIS-website ook de inventaris van de [vakgroepbibliotheken](#) doorzoeken. De boeken die door vakgroepen en onderzoeksgroepen worden aangekocht, behoren tot het vermogen van de universiteit, en dienen dus óók om masterproefonderzoek te ondersteunen.

Daarnaast kan je de catalogoog van alle Belgische universitaire bibliotheken aanspreken (www.unicat.be). In Brussel alleen al gaat het om het Parlement, de Academie, de VUB, de ULB, de Université Saint-Louis en de KBR. Gezien de centrale ligging van Brussel is een korte uitstap met de trein maar een kleine moeite om het boek of tijdschrift te bemachtigen dat je nodig hebt.

(4) Interbibliothecaire uitleen (IBL)

De [IBL-dienst](#) vindt voor jou overal in Europa boeken die in België niet te vinden zijn, en heeft ook goede contacten met andere Belgische bibliotheken. Opgepast: deze dienst is niet gratis (hij is dat in 2020-2021 wel tijdelijk geworden tijdens de covid-pandemie).

III. Deadlines

Het masterproefproces verloopt praktisch via het MaThis-systeem.² Je vindt details over de werking hiervan volledig uitgeschreven op de facultaire website. Je logt op MaThis in met je VUB-account, zoals je dat doet voor alle andere sites en toepassingen. Bij problemen met inloggen kan je terecht op ServiceNow, de helpdesk van de IT-dienst van de VUB.³

² <https://mathis.cumulus.vub.ac.be>

³ <https://vub.service-now.com/sp/>

A. Begin academiejaar: herbevestigen onderwerp (15 november)

Om administratieve redenen moet je om de herbevestiging van de masterproefonderwerp vragen in MaThis. Je vindt alle details hierover in de MaThishandleiding op de facultaire website. Je moet zowel in MaThis als in CaLi (inschrijving als student voor het opleidingsonderdeel Masterproef II (4022247FNR) zijn ingeschreven.

B. Contact met promotor en nalezen

We raden aan om minstens twee gesprekken met de promotor te houden en vroeg genoeg in het academiejaar minimaal een hoofdstuk te laten nalezen. Vermijd om de promotor te dicht bij de deadline te contacteren om na te lezen. Hou er rekening mee dat de promotor dit ook moet kunnen inplannen. Het is de verantwoordelijkheid van de student om de promotor tijdig te contacteren. Gesprekken kunnen zowel in persoon als online doorgaan, via MS Teams.

De begeleiding door de promotor heeft tot doel om je onderzoeksproces te bewaken. Maak met de promotor afspraken zoals die voor jullie beiden het best uitkomen. Tussentijdse deadlines uitbouwen, op basis van de timing die in Masterproef I: Onderzoeksplan is afgesproken, kan helpen om het schrijfwerk verteerbaar te houden en uitstelgedrag tegen te gaan. Bereid je gesprekken goed voor. Weet wat je gaat vragen, waarover je feedback wil. Hou de neerslag van je gesprekken bij, en kijk er regelmatig terug naar.

C. Indienen: 30 mei

De masterproef wordt uitsluitend digitaal (PDF) ingediend op 30 mei ten laatste (Facultaire aanvulling bij art. 123 OER) via Canvas én per mail naar promotor en commissaris (Facultaire aanvulling bij art. 124 §1 OER, in fine). De masterproef wordt gescreend op plagiaat met Turnitin. Indien promotor, commissaris of masterproefcoördinator denken dat er redenen zijn om aan te nemen dat de student fraude gepleegd heeft, wordt dit gemeld aan de decaan (art. 118 OER), die vervolgens de student zal horen en uiteindelijk een sanctie kan opleggen, waartegen conform het OER intern beroep openstaat.

Je zal je score (met motivatie per beoordelingscriterium) vernemen via MaThis, op basis van de hierboven aangegeven criteria. Indien je onder 10/20 scoort, zal de motivering uiteraard uitvoeriger zijn (zie art. 125 OER).

Indien je niet geslaagd bent, dien je in tegen 16 augustus voor tweede zitting (Facultaire aanvulling bij art. 123 OER). De procedure is dezelfde als in eerste zitting.

Het is ook mogelijk om 'in derde zitting' in te dienen tegen 15 december, om zo in januari af te studeren (Facultaire aanvulling bij art. 123 OER).

D. Contact met de masterproefcoördinator en het administratief team

Contact met de masterproefcoördinator is nodig als je van promotor wenst te wisselen of wanneer zich een ander probleem voordoet dat niet gerelateerd is aan de inhoudelijke begeleiding van je masterproef (dit zou ook methodologische kwesties kunnen omvatten, maar we respecteren terzake strikt de autonomie van de promotor). Contact nemen met de coördinator gebeurt via inbox op **Canvas**.

De facultaire ombudspersoon (art. 148 OER) staat verder uiteraard ook ter beschikking voor niet-administratieve vragen.

De administratie (facrc@vub.be) contacteer je als je problemen hebt met MaThis, bijvoorbeeld omdat je je vergist hebt in de démarches. Je neemt **eerst de MaThishandleiding door**, en probeert het probleem zo zelf op te lossen. Pas als dit niet lukt, contacteer je de administratie.

De VUB hanteert sinds 2017 een sterk en innovatief e-mailbeleid: een e-mail is geen SMS'je, tweet of Whatsappje, maar een brief. Het is doodnormaal als je pas na 24 uur een (eventueel kort) antwoord krijgt. Als je een onmiddellijke reactie nodig hebt voor een kleine, praktische vraag, is het beter om die op Teams te stellen of te bellen. Hou er rekening mee dat zowel ZAP, AAP, WP als ATP altijd een overvolle mailbox hebben.⁴ Bescherm ook jezelf tegen te veel mails, door enkel te mailen als het nodig is.

IV. Verdere administratieve informatie

A. Mondelinge verdediging van de masterproef (art. 125 §§2-4 OER)

Deze procedure is uiterst zeldzaam, en wordt slechts gebruikt in de gevallen omschreven in de OO-fiche:

1. Op vraag van de student
2. Op vraag van de masterproefcoördinator, op gemotiveerd verzoek van promotor of commissaris
3. Indien het verschil tussen de quoteringen van promotor en commissaris méér dan 4/20 bedraagt

B. Openbaarmaking van de masterproef

Masterproeven die **14/20** of hoger behaalden, worden via de website van de VUB-bibliotheek openbaar gemaakt. Je vindt op de facultaire website nadere toelichting over het **formulier** dat daartoe in je masterproef wordt opgenomen.

V. Excellentie

Masterproeven die hoog scoren omwille van hun originaliteit en/of de kwaliteit van de analyse, kunnen in aanmerking komen voor **publicatie** (hetzij in de "Juridische meesterwerken" van de opleiding, hetzij in een artikel) of **prijzen** (APR-Prijs per Vlaamse

⁴ Zie hierover de zeer instructieve Keynote van prof. em. Luc Chalmet op [Panopto](#). Beter een volledige en duidelijke vraag/antwoord, dan een te snel en verkeerd bericht.

Rechtenopleiding, Vlaamse Scriptieprijs... maar ook thematische prijzen per rechtsgebied). We communiceren hierover via Canvas.